

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
18. SEPT.
1991

Letnik XLV.
Štev. 40 (2622)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 8 šil.
din. 20

P. b. b.

Dvojezični pouk: prijave možne še do 20. septembra!

Starši na dvojezičnem ozemlju in v Celovcu imajo do petka, 20. septembra še možnost, da svojega otroka prijavijo k dvojezičnemu pouku. Za odločitev, ali boste dali doraščajočemu človeku vstopnico za pisani in v spreminjajoči se Evropi vse bolj vplivni svet dveh ali več jezikov in kultur, nikdar ne more biti prepozno. Zavedajte se vaše odgovornosti za bodočnost otroka. Prijava ni istočasno narodnostno opredeljenje, kot to nekateri skušajo zatrjevati. Le-to ostane vaša stvar. Prijava k dvojezičnemu pouku je predvsem kvalitativno boljše izhodišče splošne izobrazbe.

Avstrija: strah pred konfliktom

Razprava o krizi v Jugoslaviji na izrednem zasedanju avstrijskega parlamenta je včeraj ob zaključku redakcije še tekla. Zvezni kancler Vranitzky se je izrekel za priznanje Slovenije, Hrvaške in tudi drugih republik. Vendar je pri tem treba počakati na ugoden trenutek. Izpostavil je, da Avstrija ne more kot prva priznati omenjenih republik, če noče biti vpletena v konflikt.

Jelko Kacin: od konference ne pričakujem ničesar!

Slovenski minister za informiranje je podal kritično in pesimistično oceno mirovne konference za Jugoslavijo, ki ta čas poteka v Den Haagu. Označil jo je kot poskus predsedujočih v ES, da pokažejo sami sebi, Evropi in svetu, da so storili vse, kar je v njihovi moči. Kacin meni, da imajo zdaj končno tudi vse v jugoslovanski konflikt vpletene stranke možnost, da se predstavijo svetovni javnosti s svojimi stališči. Minister za informiranje dobesedno: „Vsaka od njih bo želela pokazati čim lepšo podobo o sebi in o svoji vlogi v tej jugoslovanski norišnici – kratka, od te konference ne pričakujem ničesar. Tisto, kar ni bilo mogoče doseči v 46 letih skupnega bivanja, ni mogoče niti v treh mesecih moratorija, še najmanj pa na konferenci, ki traja največ nekaj dni.“

Vodja konference Lord Carrington je (ob zaključku redakcije) vodil nujno sklicane pogovore s hrvaškimi in srbskimi vodstvom v Dubrovniku.

Hrvaška: vojni finale ali premirje kot zadnji akt?

Vojska vse bolj posega v vojno med Srbi in Hrvati. Letala armade so zdaj že obstreljevala oddajnik hrvaške televizije blizu Zagreba. Hrvati blokirajo vojašnice, vojska pa odgovarja s stopnjevanjem napadov.

Jugoslovanski predsednik Mesić je konec preteklega tedna izdal ukaz, da se mora vojska takoj umakniti v kasarne. Vojska tega ni naredila, zvezni sekretar za ljudsko obrambo, armadni general Veljko Kadijević pa je na

ta ukaz poslal negativen odgovor. Mesićev odgovor na to: to je puč, vojska s tem dokončno dokazuje, da deluje zunaj sistema in kot ščit za zločine, ki so hujši od tistih v 2. svetovni vojni. Soočeni z dejstvom, da sporazum o prekinitvi ognja predvideva tudi demobilizacijo rezervnega sestava hrvaške narodne garde, je Mesić dejal: „Vojska ne more postavljati nobenih pogojev. V njenem imenu sem podpisal sporazum o prekinitvi

ognja in sem za njegovo uredništev tudi odgovoren. Tudžman pa odgovarja za tisto, kar sam počne. Pa vendar, le kateri idiot bi zdaj razorožil obrambo na Hrvaškem, ko je napadenih nad 20 mest!“

Mesić je rekel, da bo po negativem odgovoru vojske zahteval pravosodni postopek. Če pravosodni organi ne bodo ukrepali, bo zahteval tudi intervencijo od zunaj, „saj je očitno, da armada deluje neinstitucionalno, zdaj

je verjetno tudi zadnjemu naivnežu jasno, da je vojska izvedla vojaški udar.“

Po zaporedju postopanja daje formalno vprašanje v tem primeru srbski strani prav. Sporazum z ES predvideva prekinitev ognja, ločitev sprtih strani, razpustitev paravojaških organizacij in na koncu umik vojske v vojašnice. Na to je opozoril vodja opazovalske komisije ES, nizozemski veleposlanik Joo van der Valk.

(Dalje na 2. strani)

Srečanje bivših pregnancev

Zveza koroških izseljencev obvešča, da bo imela v nedeljo, 22. septembra 1991 s pričetkom ob 14. uri v gostilni Ogris/Miklavž v Bilčovsu svoj

redni občni zbor

ki bo tudi letos povezan s tradicionalnim

družabnim srečanjem

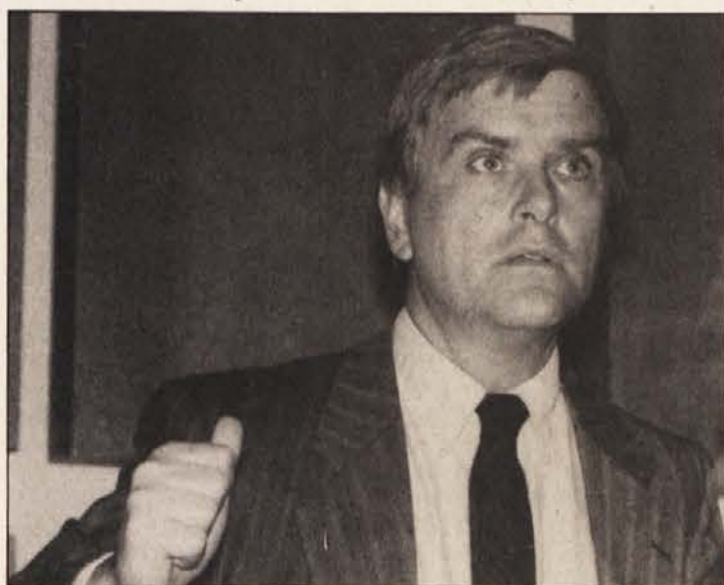
bivših pregnancev ter njihovih družin, znancev in prijateljev.

Vsi prisrčno vabljeni na prireditev, ki jo bodo s svojim kulturnim sporedom obogatili člani domačega prosvetnega društva „Bilka“

Prof. A. Pelinka: Identiteta ni prirojena!

Človekova identiteta ni prirojena, temveč se spreminja. Vsak človek ima ponavadi več identitet, pravi av-

strijski politolog prof. dr. Anton Pelinka. Ljubljanka na primer ima žensko, slovensko, do pred kratkim

Prof. dr. Anton Pelinka

morda še jugoslovansko identiteto. Dodatno identiteto ima lahko še preko svojega poklica.

Predavanje kritičnega politologa preteklo sredo v katoliškem domu prosvete v Tinjahu se kajpada ni osredotočilo na kratko orisano splošno izhodišča. Anton Pelinka se je podal v razčiščevanje različnih - pravih in napačnih - pojmovanj identitete: evropske, avstrijske, koroške. Opozorilo na deformacijo identitete pripadnikov manjšin, ki je posledica družbenega, socialnega ali političnega pritiska in ki se na primer na Koroškem prikazuje kot močan trend k asimilaciji, pri nas slej ko prej naleti na gluha ušesa. Brezkompromisni pozivi Pelinke k spravi, sožitju in preseganju družbenih meja so v koroških medijih že dostikrat naleteli na nerazumevanje in odpor. Tako tudi po nedavnem predavanju. Slovenski vestnik dokumentira predavanje s ponatisom.

Priložnostno delo Haiderja

Delavci, nastavljeni in sindikati bodo lahko samo zeleni od zavisti, saj ti lahko le sanjajo o tem: Jörg Haider si je 'skrajšal' svoj delovni čas za dobrih 40 odstotkov. Veleposlanik in politični multifunkcionar - bivši deželni glavar je po svojem padcu 'samo še' namestnik deželnega glavarja, deželni svetnik, referent za promet, predsednik FPÖ itd. - bo v septembru samo dvanajst od 21 delovnih dni na Koroškem. Ostali čas bo na Štajerskem in Nižjem Avstrijskem, kajpada, v vlogi agitatorja svoje stranke pred tamkajšnjimi deželnozborskimi volitvami. V maju lanskega leta se je isti Haider še močno zaganjal v deželne uslužbenke in funkcionarje, ki med svojim delovnim časom opravljajo druge, politične, funkcije. Načelnost ima svoje meje..

KOMENTAR

IGORJA SCHELLANDRA

Kadar kdo zahteva, da je treba celovške kasarne poimenovati po padlih partizanih, se tudi mrtvi prebujajo. Naravno, gre za refleksi organizacije, ki ima v oktobrskih nagovorih stotisoče, na zasliševanju na sodišču pa samo dober ducat članov.

Javnost se je refleksnih nastopov KHD vse bolj naveščala. V času, ko se ves svet solidarizira s Slovenijo, ko se reformira, demokratizira in odpira Vzhod, ko se (gospodarsko) vodilne nacije Evrope gredo integracijo - kdo res hoče v tako burnem in v marsičem spodbudnem času slišati stare parole, bivše zablode?

Refleksi brez zveze

Najkasneje po dogodkih v Sloveniji je osveščenemu človeku na Koroškem moralo postati jasno, da tudi on živi na preprihu svetovnega dogajanja. In da so se stvari precej spremenile, da je treba marsikaj videti drugače. Sovražnika na jugu ni. Refleksno reagiranje heimatdiensta v očeh javnosti ni več potrebno, je le še samo sebi namen. KHD preostaja kot fantom neke preteklosti, od katere se bo Koroška polagoma vendarle ločila. — Se prezgodaj veselimo?

Niti ne. Dvojezična šola je bila odprta brez vsakršnih protestov. Kako je bilo še pred leti?! Propaganda KHD postaja vedno bolj brezvezna in senilna: avstrijska vrhovna sodišča potrjujejo manjšinske pravice, KHD pa v obstoju dvojezičnega ozemlja (pretekli teden!) odkriva „velikoslovenske načrte“. Nič novega torej. Samo stare veze (refleksi?) nekako še delujejo. Koroški politiki so — na čigavo le pobudo?! — izpostavili, da so pripravljene priznati samostojnost Slovenije le, če ona prizna obstoječe meje. Kar je ta že zdavnaj naredila.

A kaj pomaga, politiki pač spet enkrat dokazujejo, koliko znajo sila mnogo čvekati o (svoji?) fleksibilnosti in spremembah časa in koliko malo se v takem primeru res znajo premakniti s preživetih stališč. Če KHD danes še notorično dokazuje, da je pravzaprav samo še nepotreben refleks na stare čase, ki jih je proti vsaki uvidevnosti sam preživel, potem nekateri politiki na Koroškem očitno ne znajo drugače, kot dokazovati, da so nekatera njihova dejanja povsem nepotrebni refleksi na reflekse KHD. Princip kondicioniranja po Pavlovu?

Hrvaška: ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Srbske oborožene skupine in armada slej ko prej nadzorujejo področje avtoputa pri Okučanih, pretekli teden pa jim je uspelo zavzeti tudi masleniški most — najvažnejšo povezavo med Zagrebom in dalmatinskim primorjem. Zgoščajo se vesti o pretečem napadu na Zadar, ki je že odrezan od hrvaškega centra. Vojni spopadi so tudi na drugih mestih. Hrvaška vlada je medtem pozvala vse za vojno sposobne može, da se pripravijo na splošno obrambo Hrvaške. Ukaz za splošno mobilizacijo je lahko samo še vprašanje ur.

Pri Okučanih je prišlo pretekli četrtek skorajda do usodnega incidenta: helikopter JLA, v katerem so leteli nizozemski general Johan Koster, veleposlanik ES Henry Wijnaendts, predstavnik 5. armadnega območja in predstavnik hrvaškega notranjega ministrstva, je bil zadet

od več strelcev. Eden izmed izstrelkov je le za las švignil mimo glave veleposlanika. General Koster je izjavil, da so streljali iz hrvaških pozicij. Poprej je bilo domenjeno, da na helikopter JLA nihče ne bo streljal.

Na trgu republike v Beogradu je pretekli četrtek 10.000 ljudi demonstriralo „proti fašizmu, ki se obnavlja in ki se je usmeril na srbsko ljudstvo v novi Hrvaški državi“. Uradno stališče Srbije je to-le: „Meje tistih narodov in republik, ki ostajajo v Jugoslaviji, so po helsinških dokumentih jasne. Meje tistih, ki iz Jugoslavije želijo oditi, se morajo šele določiti. Z glasovanjem srbskega naroda na Hrvaškem so te meje že določene. Preostaja nam le to, da ta dejstva potrdi ES.“ To je dejal pretekli teden dr. Budimir Košutić, podpredsednik srbske vlade. Na osnovi tega uradnega stališča je zgrajena tudi pogajalska strategija srbskih predstavnikov v Den Haagu.

Tudi SPÖ ima sedaj
govornika za manjšine!

Po Zelenih (mag. Terezija Stojšič) in Avstrijski ljudski stranki (Paul Kiss) je sedaj tudi Socialdemokratska stranka Avstrije imenovala svojega govornika za manjšine oz. narodnostne skupnosti v avstrijskem parlamentu, predsednika gradiščanske delavske zbornice in gradiščanskega Hrvata Ernesta Pillerja. Piller se je pretekli teden na Dunaju na svoji prvi tiskovni konferenci zavzel za ustanovitev nove gimnazije na Gradiščanskem, ki bi imela „težišče na hrvaščini“, saj bi bila taka gimnazija, tako pravi Piller, „boljša kot neka interkulturalna ali večjezična.“

Kot znano, teče na Gradiščanskem prav sedaj vneta razprava o ustanovitvi dvoje-

zične hrvaško-madžarske gimnazije, za katero pa ministrstvo za pouk v svojem najnovjšem stališču ne kaže posebnega razumevanja.

Predčasne
volitve 1993?

Napoved deželnega glavarja Zernatta o možnosti ponovne koalicije z FPÖ ter njegovo nezadovoljstvo s trenutnim razmerjem sil v deželni politiki je izzvalo na plan socialiste. Predsednik koroške SPÖ Ambrozy je ofenzivno napovedal, da je njegova stranka ob vsakem času pripravljena na volitve. Kot možen termin za predčasne volitve je imenoval jesen 1993.

Po Sloveniji

JE Krško

od preteklega tedna naprej spet obratuje s polno zmogljivostjo. Zaradi vojne v Sloveniji in zaradi povečane ogroženosti elektroenergetskega omrežja je bila jedrska elektrarna nekaj časa odklopljena, pozneje pa je obratovala le s 75-odstotno zmogljivostjo.

Jeffrey Sachs,

ameriški profesor in ekonomski svetovalec (ne samo) slovenske vlade, je pretekli teden v Ljubljani zavrnil kritike na račun svojega gospodarskega programa. Dejal je, da se mnogo ljudi v Sloveniji ne more ločiti od preteklih praks in privilegijev, znanih iz bivšega sistema. Slovensko gospodarstvo ima po Sachsovim mnenju dve veliki težavi:

mного velikih podjetij, ki slabo poslujejo in so pred stečajem, ter dosti menedžerjev, ki podjetja vodijo v svojem lastnem interesu in brez zakonskega nadzora. Slovenija bi se lahko integrirala v evropske gospodarske tokove že v treh letih, ocenjuje Sachs.

Istra avtonomna?

Posebni status za Istro zahteva Zveza Italijanov za Istro in Reko. Organizacija, ki zastopa okrog 300.000 Italijanov v Sloveniji in na Hrvaškem, pripravlja po informacijah italijanskega tiska tozadevni memorandum, ki naj bi v sodelovanju z italijanskim zunanjim ministrstvom bil predstavljen na haški mirovni konferenci. Posebni status naj bi Istri zagotovili Slovenija, Hrvaška in Italija, pogodba naj bi presegala

Južni Tirol: bo pr

„Proč od Rimal!“, „Proč z nepravilno mejo!“, „Za ponovno združitev Tirola!“, „Mi smo en narod!“ — to je le kratak izbor 'tirolskih' parol, ki jih je bilo videti na shodu v Griesu na Brennerju.

Glasni manjšini seperatistov je očitno uspelo vtisniti prireditvi svoj pečat. Število udeležencev pa je bilo proti pričakovanju majhno. Nekaj nad 2000, je poročala avstrijska televizija, ki je nerodno zamolčala tudi početje nacionalistov, okoli 8000 pa so jih našli televizija in drugi mediji iz združene Nemčije.

Za razburjenje in polemike je nedeljsko zborovanje, ki je dobilo naziv 'Razmišljanje o Tirolu', poskrbelo že v dneh poprej.

Organizatorji shoda, ki je bil pripravljen na avstrijski strani Brennerja tik ob italijanski meji, so bili Mlada generacija Južnotirolske ljudske stranke (SVP), Zveza za Južni Tirol (njen desnoradikalni eksponent je Eva Klotz) in tirolski strelci z južne in severne strani Brennerja. Dejansko se je uresničilo, kar so previdni in Južnim Tirolcem nikakor nenaklonjeni demokratični krogi v Avstriji slutili — prireditve je zdrsnila na nivo odkrite podpore nacionalističnim in seperatističnim silam. Tirolskega deželnega glavarja Partla in njegovega južnotirolskega kolega Durnwalderja je množica izžvižgala, Durnwalderju ni pustila nadaljevati govora ter ga ozmerjala z izdajalcem. Glede na to so upravičeni dvomi, koliko sploh šteje skupna izjava, ki je bila na shodu sprejeta in naslovljena na deželne zbornice v Innsbrucku, Bozenu in Trientu in v kateri se zavzemajo za ustanovitev 'evropske regije Tirol', kajpada na osnovi enakopravnosti v tem prostoru živčih narodov... V Bozenu pa so neofašisti dan poprej demonstrirali pred fašističnim spomenikom zmage in opozarjali na italijanski značaj Južnega Tirola.

Durnwalder se je na shodu zavzel za takojšnjo izpolnitev južnotirolskega paketa s

strani italijanske vlade ter kritiziral odlašanje odgovornih politikov v Rimu.

Za pred tem je v pogovoru za ORF podal to-le oceno: 55 do 60 odstotkov nemško govorečih Južnih Tirolcev bi tudi v primeru izpolnitve tako imenovanega paketa 'glasovalo' za Avstrijo; če bi jim vlada v Rimu pravice okrnila, bi jih bilo kar tri četrtine za Avstrijo.

Druge ocene govorijo o tem, da Južnim Tirolcem trenutno še malo ni mar za razpravo o samoodločitvi. Tako pravi tudi zelenoalternativni politik Alexander Langer (glej povzetek pogovora na 3. strani). Sorazmerno nizko število udeležencev shoda mu zaenkrat daje prav.

V pogovoru za ORF je Langer dejal, da so protislova že osnovna določila OZN in Helsinške deklaracije KVSE, ki na eni strani govorijo o pravici samoodločbe narodov, na drugi strani pa o nedotakljivosti evropskih meja. V Južnem Tirolu se igrajo z ognjem: so zdaj za avtonomijo ali samoodločanje? Vlada v Rimu bi si spričo nerazčiščenih odnosov izvedbo južnotirolske avtonomije lahko tudi premislila.

Južnotirolska ljudska stranka pa igra po Langerjevem mnenju dvojno igro: doma pravi ljudem, naj jo volijo, da bo dovolj močna v svojem boju za samoodločitev Južnega Tirola, od vlade v Rimu pa vleče denar pod motom 'plačajte nas, da bomo mirili ljudstvo...'

Osimske sporazume (1975), daljnoročni cilj pa naj bi bila avtonomija Istre.

Podržavljenje,

in sicer 90-odstotno, predvideva osnutek lastniške zakonodaje DEMOSA in Peterletove vlade, ki ga je izdelal minister za planiranje Umek. Osnutek je naletel na odpor pri Zvezi svobodnih sindikatov in opozicijskih strankah, v skupščini pa je razprava o njem (pretekli četrtek) trajala kar cel dan. Vložena sta bila dva nasprotujoča alternativna osnutka in celo vlada sama je vložila 32 dopolnil. Glavni očitke opozicije: vladin osnutek praktično ustvarja možnost, da bi vladajoča politična struktura prevzela nadzor nad gospodarstvom. Argument predstavnikov vlade in DEMOSA za svoj osnutek pa je poleg — v resnici od vseh neosporavane — ekonomske nujnosti potreba po obračunu z zadnjo trdnjavo enopartijskega sistema. Po celodnevni razpravi v

družbenopolitičnem zboru je Demosova večina na koncu le sprejela predlog opozicije, da se usklajevanje in dodelava tega zakona še nadaljuje 26. septembra.

Orožje v rokah

pripadnikov slovenske teritorialne obrambe (TO) postaja problem. Notranje ministrstvo poroča, da je samo v času od 25. julija do 31. avgusta bilo 35 kaznivih dejanj in prekrškov, ki so jih napravili pripadniki samo delno demobilizirane TO. S tem v zvezi sta prišli ob življenje dve osebi, šest jih je bilo ranjenih. Kršitvam in kaznivim dejanjem pogosto botrujejo nepredvidnost, nevednost ali alkohol.

prodrli separatizem?

Pod geslom „Premišljevanje o Tirolu“ so se preteklo nedeljo zbrali Tirolci na Brennerju, da bi izrazili svojo voljo po uresničitvi v južnotirolskem paketu zagotovljenih pravic. Prireditve sta se udeležila tudi oba deželna glavarja Tirola Josef Partl in Luis Durnwalder. Od te prireditve pa se je distanciral predsednik južnotirolske ljudske stranke Roland Ritz, očitno iz strahu, da bi se ta prireditve razvila v manifestacijo proti italijanski državi.

Po politični osamosvojitvi vzhodnoevropskih narodov se narodnostopolitična prizadevanja čedalje bolj širijo, kar so s strahom in nervozno predvidevali politični opazovalci zahodnoevropskih in ameriških držav, namreč da se bodo secesionistična stremjenja raznih narodov in narodnosti razširjala tudi sredi Evrope, postaja čedalje bolj oprijemljivo. V osrčju takih stremljenj je zdaj ponovno vpleten Južni Tirol.

Doslej še ni jasno in ni možno predvidevati, v koliko odgovarja poskus mandatarja južnotirolske ljudske stranke Ferdinanda Willeita, da bi tematiziral vprašanje samoodločbe Južnega Tirola, tudi dejanski želji južnotirolskega, pretežno nemško govorečega prebivalstva. Vendar pa je Willeit intuitivno čutil, da je izbral pravi čas svojega političnega nastopa: v nekem pismu naslovljenem svoji stranki je ugotovil (to pismo je na nejasen način našlo pot v pisarno italijanskega časopisa, ki je to pismo seveda takoj objavil), da je treba v Rimu takoj načeti debato o samoodločbi južnotirolskega prebivalstva; njemu se je seveda takoj priključila znana nacionalistična in skrajno desničarska poslanka v južnotirolskem parlamentu Eva Klotz, ki je dejala, da je Južni Tirol – če ga primerjamo z razvojem v nekdanji Sovjetski zvezi ali pa z razvojem v Jugoslaviji – zadnja kolonija v Evropi in da se je treba zdaj osamosvojiti.

Medtem ko mu je Mock zagotavljal, da nikakor ne podpira Willeitovega stališča, pa je hkrati vztrajal tudi na temeljni pravici vsakega naroda po samoodločbi. Končno sta se oglasila v debati južnotirolski deželni glavar Luis Durnwalder ter predsednik južnotirolske ljudske stranke Roland Ritz: oba sta se trudila, da bi pomirila Rim in sta se verbalno distancirala od svojega partijskega tovariša Willeita; skupno pa sta zahtevala takojšnjo rešitev še odprtih vprašanj avtonomnega paketa za Južni Tirol in sta tej zahtevi določila časovni rok: najkasneje do 23. novembra letošnjega leta – ta dan poteka občni zbor Južnotirolske ljudske stranke – mora rimski parlament priznati dodatne pravice nemško govorečemu prebivalstvu, ki jim po avtonomnem statutu pripadajo (gre predvsem za pravico uporabe nemščine na višjih sodiščih).

F.Z.

Južni Tirol, deželna glavarja Partl in Durnwalder

OBZORNIK

“Buffer forces“ za Jugoslavijo?

STRASBOURG/DEN HAAG. – Na zasedanju Evropskega parlamenta so pretekli petek obravnavali krizo v Jugoslaviji. Pokazala se je še precejšnja neenotnost poslancev v vprašanju, ali velja čim prej priznati Slovenijo in Hrvaško ali pa iskati ‘jugoslovansko’ rešitev.

Zlasti skupine poslancev, ki jih prištevajo levičarskemu taboru, so bile mnenja, da bi bilo priznanje prezgodnje dejanje, ki bi lahko še bolj destabiliziralo zamotani

položaj. Skupine zelenih, krščanskih demokratov, liberalcev in demokratov pa so se zavzele za čimprejšnjo organiziranje tako imenovanih ‘buffer forces’, mirovni sil, ki bi vzpostavile red na vojnem območju med Srbi in Hrvati. Možnost intervencije nekakšnih ‘evropskih mirovni čet’ na Hrvaškem postaja vedno bolj oprijemljiva. Zanj se zavzemata med drugim francoski predsednik Mitterrand in nemški zunanji minister Genscher. Nekateri drugi vidijo rešitev prej v

mirovni četah OZN. To zahtevo je pretekli teden ponovila tudi predsednica koroškega deželnega zbora Kövari.

Na mirovni konferenci o Jugoslaviji so se pretekli teden v Den Haagu začeli delovni sestanki. Slovenski zunanji minister Rupel, ki se udeležuje konference, je povedal, da je za slovensko delegacijo glavno, da na konferenci brani pridobitve slovenske samostojnosti in da natančno predstavi svoje interese. Tudi mnenje vodje konference Lorda Carringtona je, da Slovenija nima glavne vloge, je dejal Rupel. Gre predvsem za spor med Srbijo in Hrvaško, za probleme v zvezi z zaščito manjšin. Tu ima Slovenija čisto vest, je dejal Rupel. Priznal pa je tudi, da trenutno nikomur v tujini ni preveč do tega, da bi se vmešaval v zelo zapletene jugoslovanske odnose. Slovenski zunanji minister je svoji oceni dodal denhaški vtis, da so Evropejci priprav-

A. Langer: Razprava o samoodločbi – motenje političnega miru!

„Imam vtis, da velika večina južnotirolskega prebivalstva ne želi, da bi jo spraševali o samoodločanju Južnega Tirola,“ pravi Alexander Langer. Dolgoletni eksponent zelenoalternativne politike v Južnem Tirolu (Lista za drugačni JT), bivši deželni in zdajšnji poslanec v Evropskem parlamentu v Strasbourgu ocenjuje trenutno razpravo o samoodločbi kot nekakšno „motenje političnega in etničnega miru“. V tem trenutku, tako je dejal Langer pretekli teden v pogovoru za avstrijski dnevnik ‘Salzburger Nachrichten’, ta razprava ni na pravem mestu. Zahteva po samoodločbi danes nima masovne podpore. To velja za ta trenutek, kajpada se razmere lahko hitro spremenijo. Tudi v Sloveniji pred dvema letoma še ni bilo mogoče predvidevati, da bo velika večina kar naenkrat za samoodločitev in za odcepitev od Jugoslavije, posplošuje Langer.

Izpostavil je, da sploh ni jasno, katero izmed ‘alternativ’ bi Južni Tirolci pravzaprav hoteli. Nazaj k Avstriji bi hotel le relativno majhen delež prebivalstva, ocenjuje Langer. Vprašanje priključitve k Nemčiji se ne postavlja, čeprav je res, da so se Južni Tirolci iz različnih razlogov (v preteklosti) vedno bolj ločevali od Avstrije in se pod vplivom nacistične ideologije močno orientirali po Nemčiji. Tako tudi ne gre pozabiti, da je pretežni del generacije, ki je v preteklih letih vodila boj za avtonomijo, pravzaprav generacija wehrmachta in da od tam prihajajo bistveni in odločilni vplivi. Med tistimi, ki danes zahtevajo samoodločitev Južnega Tirola, prevladuje težnja k samostojni svobodni državi. Tudi desničarske organizacije, kot je to ‘Heimatbund’, se tega zavedajo in s tem priznavajo, da se

je v preteklih letih izoblikovala nova južnotirolska identiteta.

Nevarnost eskalacije po Langerjevem mnenju ni mogoče izključiti. Če bi nemška stran zahtevo po samoodločbi izpostavila kot militančno in protitalijansko in če bi italijanska stran to zahtevo kriminalizirala, potem bi bila radikalizacija praktično neizbežna. „Vendar ni mogoče izključiti, da tudi zdaj ne pride do manjših spopadov,“ opozarja Langer, „mislim predvsem na spomenike. Imamo vrsto spomenikov, ki jih tako ena kot druga stran smatra za pomembne in ki so hkrati eni in drugi strani trn v očesu.“ Tudi pri še tako majhnem konfliktu se vedno kdo najde, ki ga v usodnem trenutku podpihuje...

Na vprašanje, kaj naj v tej situaciji ukrene Avstrija, je Alexander Langer dejal, da je trenutno najbolj važna naloga Avstrije poskrbeti za to, da bo končno pozitivno zaključena razprava o južnotirolskem paketu. S tem v zvezi misli, da so določeni poskusi postavljanja zahteve po samoodločbi za Južni Tirol šli v nasprotno smer. Njihov prvotni namen naj bi kajpada bil, da preprečijo zaključek pogajanj o paketu, v resnici pa so ustvarili le dodaten pritisk k pospeševanju njihovega zaključka. Avstrija naj naprej opravlja funkcijo mednarodnega zaščitnika Južnih Tirolcev. Vendar naj tega ne dela s prikrito mislijo, da bo po tej poti dobila nazaj Južni Tirol, priporoča Langer.

Južnotirolska ljudska stranka pa igra po Langerjevem mnenju dvojno igro: doma pravi ljudem, naj jo volijo, da bo dovolj močna v svojem boju za samoodločitev Južnega Tirola, od vlade v Rimu pa dobiva denar pod motom ‘plačajte nas, da bomo mirili ljudstvo...’

ZSSR v prehodnem obdobju

Provizorični organi:

Razpadu komunizma naposled sledi razpad Sovjetske zveze. In zaskrbljenost na Zahodu: kdo bo res nadzoroval jedrsko orožje? Bodo izbruhnili konflikti po hrvaško-srbskem vzorcu? Na primer v Georgiji, ali med Azerbajdžanom in Armenijo? Bo trenutni provizorij v Moskvi (glej spodnjo grafiko) lahko jamčil za mir?

ljeni zagotavljati pogoje za pogajanja, niso pa pripravljeni ‘odrešiti’ strani, ki so zapletene v krizo in boje.

Za veliko razburjenje in razočaranje v Sloveniji pa je pretekli teden poskrbela ulti-

mativna zahteva nekaterih predstavnikov ES, da mora Slovenija na svojih mejnih prehodih takoj spet razobesiti jugoslovansko zastavo in namestiti jugoslovanske državne simbole (table).

**HEUTE
IM**

Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

**SLOVENSKI
VESTNIK**

30. September: Sprachen der Minderheiten im Parlament

Das Wort Parlament entfällt, das Sprechen, und steht für den Ort, wo das Sprechen zu hören ist; alle (sofern gewählt) sollen dort sprechen dürfen. Im österreichischen Parlament müßten demnach alle österreichischen Sprachen zu hören sein, also auch die Sprachen der österreichischen Minderheiten: das Romanés, das Jiddische, Slowenische, Kroatische, Jenische und viele mehr. Dem ist nicht so. Noch nicht.

Denn nach einer Idee von Gerald Nitsche, dem Herausgeber des viel-sprachigen Buches *Österreichischer Lyrikk: Und kein Wort Deutsch*, streckte die „Initiative Minderheitenjahr“ über Uschi Hemetek ihre Fühler ins Parlament aus, um dort österreichische Minderheitensprachen in Form einer Lyrik-Lesung erklingen zu lassen – und erhielt Kontakt! Es ist als große Ehre anzusehen, daß die Parlamentsleitung zur Zusammenarbeit bereit ist und – was selten genug geschieht – Räumlichkeiten im Parlament zur Verfügung stellt.

So wird Nationalratspräsident Dr. Heinz Fischer gemeinsam mit der „Initiative Minderheitenjahr“ am

30. September 1991 zu der Lesung *Österreichische Lyrik: Und kein Wort Deutsch* einladen. Künstler aller Minderheiten werden ihre Gedichte in ihren Muttersprachen vortragen, die Übersetzung wir begleitend projiziert. Zwei kroatische Sängerinnen aus dem Burgenland, Regina und Viktoria Palatin, werden Roman-Lieder singen, und das Ensemble 10 Saiten 1 Bogen (Herwig Strobl, Ivo Truhlar und Klaus Hörschläger) werden jiddische Lieder und Tänze aufführen.

Die Lesung bildet den Rahmen zu dem Startschuß der österreichweiten Präsentation des Projekts „Minderheitenjahr 1993“. Am selben Tag wird die Initiative Minderheitenjahr in einer Pressekonferenz sich und ihr Anliegen vorstellen. Daß Dr. Heinz Fischer dankenswerterweise als Gastgeber und Veranstalter dieser Parlamentslesung auftritt und es so ermöglicht, daß das Parlament sich symbolisch den Minderheiten öffnet, wird dieser Vorstellung gewiß Auftrieb verleihen und hoffentlich auch eine dementsprechende (Rück-)Wirkung hervorrufen.

Od 11. – 13. oktobra za samo 1400 šil. Blatno jezero in Budimpešta! Udeležite se Vestnikovega hita '91 na Madžarskem!

Uredništvo Slovenskega vestnika svoje naročnike, bralce in vse prijatelje lista tudi letos vabi na že tradicionalni „Vestnikov hit“. Cilj letošnjega potovanja je Blatno jezero (Balaton/Plattensee) ter Budimpešta, glavno mesto Madžarske. Potovali bomo od 11. do 13. oktobra 1991. Obeta se nam torej čudovit vikend! Naš priljubljen hit organiziramo – kot že lansko leto – v sodelovanju s turistično agencijo Sommergerger iz Celovca, posebno ugodna pa je cena:

tridnevno potovanje (avtobusni prevoz, 2 polpenziona, dodatna večerja v tipični madžarski čardi s cigansko glasbo, dve nočitvi v hotelu srednje kategorije ob Blatnem jezeru ter enodnevni izlet v Budimpešto) stane samo 1400 šilingov po osebi! Cena velja za dvoposteljno sobo, za enoposteljno sobo pa je treba doplačati 240 šilingov. Prijavite se čimprej na uredništvo Slovenskega vestnika na telefonsko številko (0463) 51-43-00 (Milka Kokot, Tatjana Marko).

Blatno jezero je cilj letošnjega hita Slovenskega vestnika

Die Kärntner Identität – ein besonderes europäisches Problem

Was ist Identität?

Gedanken über Kärnten, Kärnten als Land, Kärnten als Region, Kärnten als Geschichte und auch Kärnten als Zukunft. Die Thesen über die Kärntner Identität von Prof. Dr. Anton Pelinka (vorgetragen vergangene Woche im katholischen Bildungsheim Sodalitas) löste in den Kärntner Medien etliche Reaktionen aus. Wir veröffentlichen den Wortlaut des Vortrages.

Karel Smolle ist für mich einer der interessantesten und auch wichtigsten Politiker Kärntens. Er war diesseits der Karawanken höchst umstritten. Als Kärntner Slowene im Österreichischen Nationalrat hatte und hat er viele politische Gegner. Diesen Sommer können wir den neuen Karel Smolle kennen-

sche, eine europäische, eine Identität als Mutter, als Sekretärin, vielleicht auch eine katholische.

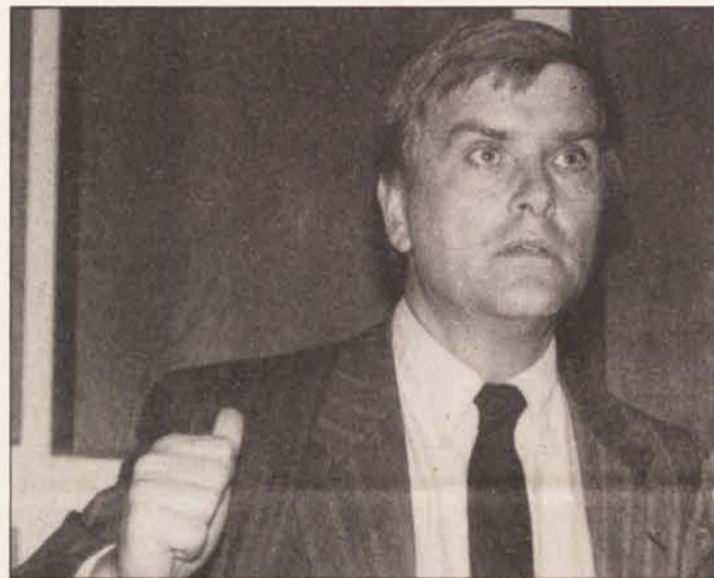
Diese Identitäten, die jeder Mensch mehrfach hat, sind nicht ein für allemal festgeschrieben. Sie verändern sich, sie verschieben sich, und wir erleben ja gerade jetzt – an meinem zweiten Beispiel

Gerhard Potz berichtet in seiner Studie über Wien nach dem Anschluß Interessantes über die Sozialstruktur der Funktionäre der NSDAP im sogenannten Reichsgau Wien. Fast 50 % der führenden Parteifunktionäre dieser Partei, die ja die deutsche Identität Wiens verkörpern wollte, waren Träger slawischer Namen. Das heißt: Identität ist auch Spiegelbild gesellschaftlicher Druckverhältnisse. Gesellschaftlich stärkere Identitätsangebote verdrängen immer wieder schwächere Identitäten. Die Germanisierung, die im 19. Jahrhundert in Kärnten erkennbar einsetzt, ist ein Beispiel dafür. Wir haben aber auch Beispiele in ganz anderen Teilen der Welt. So hat die vor kurzem fertiggestellte Volkszählung in den USA erbracht, daß die Zahl der sogenannten „native Americans“, um den populären Ausdruck für die Indianer zu gebrauchen, zwischen 1980 und 1990 sich verdoppelt hat. Das ist natürlich nicht das Ergebnis einer extremen Geburtenfreudlichkeit, sondern das Ergebnis eines Identitätswandels. Es ist offenkundig und wieder in und genehm, sich in den USA als „native American“ zu bekennen, nachdem es jahrzehntelang offenkundig günstig war, diese Identität zu verdrängen, vor sich selbst vergessen zu machen.

Wir haben aber auch Beispiele, daß dieser Identitätswandel nicht erlaubt wird. Besonders diskriminierte Identitäten werden ghettoisiert, der Ausstieg aus diesen Identitäten kann auch gesellschaftlich verboten werden. 1933 durften auch die extrem deutschnational gesinnten Juden in Deutschland nicht Deutsche sein, ihnen war die deutsche Identität verboten. Und in den USA müssen Afroamerikaner Schwarze bleiben, was immer das heißen mag, auch gegen ihren Willen. Das trifft die am stärksten diskriminierten Identitäten.

Weniger diskriminierte, aber dennoch eindeutig diskriminierte Identitäten werden durch Anpassungsdruck ausgehöhlt. Das ist dann der demokratische Prozeß der Anpassung, der Überanpassung, des allmählichen statistischen Verschwindens von Volksgruppen – Slowenen in Kärnten sind dafür ein wichtiges Beispiel.

(Nadaljevanje v prihodnji izdaji SV/Fortsetzung folgt).

Politolog dr. Anton Pelinka je v Tinjah predaval o koroški identiteti

lernen: als inoffiziellen Botschafter der Republik Slowenien, also als einen Slowenen, der für die Slowenen jenseits der Karawanken spricht. Und als solcher erfreut sich Karel Smolle offenkundig einer bis dahin ungeahnten allgemeinen Popularität in Österreich und wohl auch in Kärnten. Man könnte daraus folgende Ableitung machen: für viele in Österreich und in Kärnten ist ein guter Slowene dann ein besonders guter Slowene, wenn er kein Kärntner Slowene ist und wenn er eben für Slowenen jenseits der Karawanken spricht. Von dieser Beobachtung ausgehend möchte ich Ihnen meine Überlegungen in sieben Thesen vorstellen, von denen ich hoffe, daß sie auch zu Widerspruch reizen.

Meine erste These – ich gehe vom Allgemeinen zum Besonderen – betrifft die Identität als solche. Es gibt nicht nur eine Identität, jeder Mensch verkörpert eine Fülle von oft sehr widersprüchlichen Identitäten.

So kann ein Wiener eine Identität haben, die man männlich nennt, österreichisch nennt, studentisch, wenn er studiert, katholisch, europäisch usw. Oder eine Frau in Ljubljana hat eine weibliche Identität, eine slowenische, vielleicht bis vor kurzem noch eine jugoslawi-

der Sekretärin aus Ljubljana ist das auch angedeutet – den Verlust der Identität Jugoslawiens.

Identitäten sind nicht objektiv vorgegeben, sie sind nicht unveränderlich angeboren. Das ist ja der Irrtum des Biologismus, des Rassismus, des extremen Nationalismus, welche so tun, als wäre man von Geburt an ein für allemal mit einer festen, stabilen, starken Identität ausgestattet. Identitäten sind das Ergebnis von persönlichen Erfahrungen und Erlebnissen. Und mit diesen Erfahrungen und Erlebnissen wandeln sich Identitäten. Identitäten sind also auch das Ergebnis vom gesellschaftlichen Einfluß und gesellschaftlichen Druck, sie reflektieren den Einfluß der sozialen Umgebung. Identitäten wandeln sich im gesellschaftlichen Druck und den gibt es in Österreich und gerade auch im Raum Kärnten.

Beispiele: etwa das Beispiel Odilo Globočnik, Träger eines slowenischen Namens, geboren in Triest, 1938 für kurze Zeit Gauleiter der NSDAP in Wien und dann berüchtigt als Schlichter von Lublin. Globočnik – ein Mann slowenischen Namens, der keine slowenische Identität angenommen hat.

Žitara vas: prvi ukrepi proti okuženi vodi

Občinska seja v Žitari vasi (pretekli torek) je bila v glavnem posvečena reševanju problema onesnažene vode. Odbor je bil obveščen o dosedanjih izvidih preiskave. Kot smo že poročali, so vodo onesnažile bakterije, ki se pojavljajo v človeških in živalskih ekskrementih. Strokovnjaki so mnenja, da voda ni bila onesnažena v kaki greznici ali gnojšču, temveč v območju vodnega izvira, to se pravi v jarkih med Topico in Ojstro. Ena izmed domnev je, da je divjad okužila vodo.

Več pa bodo vedeli šele potem, ko bodo zaključene

nadaljnje in točnejše preiskave. Občinski možje so med drugim sprejeli ustrezne sklepe. Ukrepi za čiščenje vode bodo zelo dragi. Nadaljnje ekspertize bodo stale 58.000 šilingov, okoli 1,5 milijona šilingov pa bo stala razpršilna naprava, ki naj bi čistila vodo in uničevala bakterije, preden voda steče v občinski vodovod. Občinski odborniki so s tem v zvezi zvedeli, da so podobne probleme imeli tudi že drugod na Koroškem in da so nekatere občine že opremljene s takšnimi napravami.

Trenutno pa prebivalcem tega območja ne preostane

Ali je divjačina okužila vodo?

ničesar drugega, kot da s prekuhavanjem razkužujejo vodo.

V zvezi z občinskim jezerom (Ženeško jezero), kate-rega je občina nekoč odkupila grofu Orsini-Rosenberg, so odborniki sklenili, da konec septembra začnejo z gradnjo ustrezne turistične infrastrukture (kabine, WC, buffet in druge naprave, predvideni stroški: 3 milijoni šilingov).

Osrednji koncert Slovenske prosvetne zveze 1991

V minulih letih je SPZ na svojih vsakoletnih osrednjih koncertih skušala glasbeno predstaviti za narodno skup-

nost pomembne teme. Povezala se je s posameznimi zbori, ki so potem naštudirali ustrezne pesmi.

Zbor Danice in Slovenska filharmonija

Letos praznujemo za glasbeni svet dva pomembna jubileja, 400-letnico smrti J. P. Gallusa in 200-letnico smrti W. A. Mozarta. Mešani pevski zbor SPD "Danica" je svoj glasbeni program za letošnje leto osredotočil na študij kompozicij teh velikih glasbenikov. MePZ "Danica" je že leta 1989 z izvedbo Schubertove maše dokazal, da tudi neprofesionalni zbori ob ustrezni volji in disciplini na vajah zmorejo zahtevno zborovsko literaturo. Da bi tudi med manjšino proslavili ti obletnici, se je SPZ odločila, da letošnji osrednji koncert posveti J. P. Gallusu in W. A. Mozartu, ki ga bo oblikoval

MePZ "Danica". Predvajali bodo Mozartovo "Krönungsmesse" za orkester, orgle, zbor in soliste ter Gallusove motete. Koncert je bil sicer načrtovan že za konec junija, ta načrt pa so prekrizale vojne razmere v Sloveniji, saj sodelujoči člani orkestra slovenske filharmonije niso mogli priti, ker so bile meje zaprte.

Poleg MePZ "Danica" bo nastopil še svetovno znani Slovenski oktet, ki bo s svojimi ubranimi glasovi prav gotovo navdušil poslušalce.

Koncert bo v soboto, 28. septembra, ob 20. uri v Domu glasbe v Celovcu.

Vstopnice so v predprodaji v pisarni SPZ, obeh slov. knjigarnah v Celovcu, v posojilnicah in društvenih.

V ponedeljek 29. septembra ob 19. uri pa bo ponovitev koncerta v farni cerkvi v Šentprimožu.

Protest SJK in EL Ikarus spet pleše

Štefan Domej in Andrej Wakounig, vodji Skupnosti južnokoroških kmetov in Enotne liste, sta pretekli teden na tiskovnem pogovoru zavrnila osnutek deželne vlade o spremembi volilnega reda za občinske volitve in za volitve župana. Osnutek občutno poslabša položaj malih frakcij. Kritizirala sta, da naj bi bila potemtakem v bodoče mogoča na osebo in frakcijo samo še ena podpora izjava in ta naj bi bila veljavna samo, če je podpisana na občinskem uradu.

Domej in Wakounig sta protestirala tudi proti temu, da zdaj pri volitvah za priseljenike za kmečkoborske volitve na primer v Bistrici in v Šmihelu izhajajo iz rezultatov deželnozborovskih, ne pa kmečkoborskih volitev. Oblasti bi rade dovolile le volilne priče, SJK pa vztraja pri tem, da bo imela svoje člane v volilni komisiji. O pritožbah SJK in EL bo razpravljala tudi sosvet

za slovensko narodno skupnost, ki ima danes sejo.

V zvezi z aktualno razpravo o Južnem Tirolu in nedavni poglobitvi stikov med EL in Južnotirolsko ljudsko stranko (SVP) je Andrej Wakounig dejal, da EL podpira previdno držo SVP do samoodločitve. Zavzel se je za pravico narodov do samoodločanja, vendar je hkrati izpostavil, da ni rečeno, da je tudi pametno, kar je legalno. Odcepitev ali osamosvojitve Južnega Tirola ne bi pomenili konec manjšinskih problemov, temveč zgolj novo varianto možnega konflikta, saj bi potem bili v manjšini Italijani. Wakounig je poudaril, da kajpada tudi za koroške Slovence velja princip samoodločbe, vendar so Slovenci lojalni do Avstrije in njenih meja, svojo pravico pa pojmujejo kot pravico soodločanja v vseh političnih gremijih od občinske ravni do parlamenta.

Plesni teater IKARUS pripravlja naslednji projekt, ki ima za osnovo Lipušev roman „Zmote dijaka Tjaža“. Nastopila bo skupina plesnega teatra. Za projekt je skomponirana posebna glasba, kostumi pa bodo sešiti po predlogi slovenske narodne noše. Za uspeh predstave, s katero nameravajo organizatorji projekta nagovoriti tudi mednarodno publiko, jamčijo Zdravko Haderlap (reži-

Greenpeace

Zdaj je številnim iniciativam raznih občanov, ki že leta brez posebnega uspeha protestirajo proti načrtovanemu avtocestnemu obvozu severno od Celovca, priskočila na pomoč ugledna in za svoj aktivističen boj za zaščito narave poznana organizacija Greenpeace. Opozarja, da bo severni obvoz odprl vrata nepoznanemu prometnemu kaosu.

ja, koreografija), Manfred Ramoš (glasba), Kristijan Sadnikar (scena), Maria Konrad (delo z glasovi) in plesna skupina, ki vadi več ur dnevno. Premiera plesne predstave bo 3. oktobra v Mladinskem domu v Celovcu.

Katrin Grumeth (levo) kot „Tjaž“ in Erich Pacher kot „učitelj“ (prizor z vaje)

VESTI

Zaščita gob

Obrtno nabiranje gob v bodoče ne bo več dovoljeno brez dovoljenja okrajnega glavarstva. To predvideva nova odredba o zaščiti gob, ki jo je pretekli teden obravnaval sosvet za zaščito narave pri deželni vladi. Zdajšnja ureditev, ki dovoljuje nabiranje gob po sodih in lihih dnevih med 15.6. in 31.8. od 7. do 18. ure, bo razveljavljena, nabiranje gob pa dovoljeno do 31.9. Kdor nabira gobe za lastno potrebo, bo smel po novi odredbi prinesiti domov samo še eno kilo gob na dan. Deželni svetnik Schiller je s tem v zvezi izpostavil, da naj bi z novo odredbo otežkočili nekontrolirano obrtno nabiranje gob in to predvsem italijanskih 'prijateljev gob'.

Pred 100 leti

Z otvoritvijo prve tramvajске linije se je v poletju 1891. leta v Celovcu pričelo obdobje javnega prometa. Tramvajski vagon, ki so ga tedaj vlekli še konji, je vozil od glavnega kolodvora preko Trga svetega duha do Vrbskega jezera.

Društvo 'Nostalgiebahnen in Kärnten', kulturni urad in mestni promet (STW) koroškega glavnega mesta so ob jubileju pripravili posebno razstavo, ki s fotografijami in številnimi eksponati prikazuje razvoj javnega prometa v Celovcu. Med drugim si lahko ogledate obnovljeni originalni poletni vagon 101 nekdanjega celovškega tramvaja ter sodobni mestni avtobus, obadva z rekonstruirano postajo.

Razstava bo na Novem trgu do sobote, 20. septembra (vsak dan od 8. do 18. ure).

Spominski pohod

Deveti spominski pohod po poteh Županca, Gašperja in Lenarta je letos dobro uspel. Bil je okrog 60 udeležencev, poleg starih borcev je prišlo tudi razveseljivo veliko mladine. Zaključek pohoda z veselo družabnostjo in s pričevanjem o težkih časih borbe in problemih bodočnosti je bil pri Peršmanu. Udeleženci in uspešen potek potrjujejo organizatorje v nameri, da tradicionalni spominski pohod v opomin težki borbi koroških Slovencev za njihov obstoj v bodoče še bolje pripravijo.

Slovenska gimnazija

Število dijakov na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu je približno enako lansnemu. V 20 razredih je vpisanih 435 dijakov. V prvem letniku je 66 dijakov, tako da so bili ustanovljeni trije prvi razredi. Na trgovski akademiji pa je vpisanih 66 dijakov (1. razred 39, 2. razred 27).

Datum	Kraj	PRIREĐITVE	Prireditelj
Petek, 20. 9. 18.30	pri Joklnu v Celovcu	SREČANJE MATURANTOV LETNIK 1979 (8.a. razred)	Maturantje
Sobota, 21. 9. 9.00	v domu v Tinjah	SLIKANJE NA KERAMIKO Tečaj za spretno roke Vodi: Erika Malle	Sodalitas
Nedelja, 22. 9. 14.30	pri Lenčiji na Bajtišah	30. OBLETNICA DRUŠTVA Sodelujejo: Dekliški zbor iz Borovlj, moški oktet Mislinje, Eda in Silvija Velik, mladinska skupina SPD „Herman Velik“	SPD Herman Velik
Ponedeljek, 23. 9. 14.00	pri gostilni Fichtenhof v Podgradu	GRACARA - "POTOPLJENO" MESTO OB KLOPINJSKEM JEZERU Vodi: dr. G. Lazansky	Muzej Gracarca
Torek, 24. 9. 19.00	v domu v Tinjah	SAMOZAVESTI SE LAHKO NAUČIM Vodita: Elisabeth Sornig in Christa Grabner	Sodalitas
Četrtek, 26. 9. 18.30	v domu v Tinjah	ANGLEŠČINA KOT POGOVORNI JEZIK	Sodalitas
Petek, 27. 9. 14.30	v domu v Tinjah	PRAVILNO KOMPOSTIRATI Predava: prof. Edith Santler	Sodalitas
Nedelja, 29. 9. 19.00	v farni cerkvi v Šentprimožu	KRÖNUNGSMESSE Izvajajo: MePZ Danica, člani slov. filharmonije Dirigent: Stanko Polzer	SPD Danica
Nedelja, 10. 30	Camping Rož, Wernig, Kočuha	NEDELJSKA MATINEJA Nastopajo: folklorna skupina z Jesenic, citraš Ehrenfelder iz Zgornje Avstrije	

RAZSTAVE

CELOVEC

- Mohorjeva knjigarna - Miha Maleš, grafike
- Galerija v stolpu - Irena Polanec, slike
- Galerija v Mestni hiši - Joseph Beuys, zasebna kolekcija
- Pri Joklnu - Felix Cumpel, akti (do 30. 9.)
- Galerija v Mestni hiši - Bratje Olivier, slike, risbe, grafike (do 27. 10.)

TINJE

- Galerija Tinje - Miloš Lavrenčič, likovna dela

LIBUČE

- Galerija Falke/Kuhne - Gustav Januš, nove slike (do 11. 10.)

BEGUNJE

- Galerija Avsenik - razstava slik znanih jugoslovanskih avtorjev; dela je dala na razpolago galerija LM v Mariboru. Ogled del je možen vsak dan od 11. do 17. ure.

IZLETI

West Side Story, 19. 10. Deutsches Theater v Münchnu. Prijave sprejema: VHS (ljudska visoka šola) in delavska zbornica.

Trekning v Kenijo in Tanzanijo - od 17. decembra 1991 do 6. januarja 1992. Prijave sprejema Jožko Igerc, tel. 04230/657.

Dvojezični pouk: Prijave so še možne do petka, 20. septembra! Za važne odločitve nikoli ni prepozno...

Mizarstvo/Tischlerei Möblacher 9702 Ferndorf, Lang 4 (blizu Paterniona v Dravski dolini) išče 2 pohištvena mizarja za trajno zaposlitev. V poštev pridejo samo interesi iz Slovenije. Interesenti naj se javijo pisмено ali po telefonu (tel. 04245/2558) pri gospodu Möblacherju.

Zadruga market Kotmara vas išče prodajalko (z znanjem slovenščine) za delikatese (Feinkost). Interesentke naj se zgledajo po telefonu: 04226/2242.

Osrednji koncert
Slovenske prosvetne zveze
W. A. Mozart
KRÖNUNGSMESSE
J. C. Gallus
MOTETI

Izvajajo: Mešani pevski zbor DANICA
člani orkestra slovenske filharmonije
Solisti: Mika Kaiyama, Waltraud Mucher,
Bernd Lambauer, Reinfried Schießler
Orgle: Jože Smrekar
Dirigent: Stanko Polzer

Gostujoči zbor:
SLOVENSKI OKTET
Sobota, 28. 9. 1991, 20.00
Dom glasbe Celovec

Slovensko prosvetno društvo
DANICA
vabi na koncert
v nedeljo 29. 9. 1991 ob 19. uri
v farni cerkvi v Šentprimožu
W. A. Mozart
KRÖNUNGSMESSE
J. C. GALLUS
MOTETI

Izvajajo: Mešani pevski zbor DANICA
člani orkestra slovenske filharmonije
Solisti: Mika Kaiyama, Waltraud Mucher,
Bernd Lambauer, Reinfried Schießler
Orgle: Jože Smrekar
Dirigent: Stanko Polzer

Gostujoči zbor:
SLOVENSKI OKTET

SLOVENSKI VESTNIK Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Urednik: Andrej Kokot.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straße 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Gionarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Govorilne ure

Urad za pokojninsko zavarovanje za delavce sporoča, da so govorilne ure v mesecu septembru 1991 ob teh-le dnevih in krajih: 19. 9. od 8. do 10. ure na občinskem uradu v Lobotu, 19. 9. od 11.30 do 14.00 v mestni hiši v Pliberku, ter 24. 9. od 8. do 12. ure v uradu delavske zbornice v Beljaku. Vsak zavarovan delojemalec in upokojenec lahko brezplačno dobi informacije o vprašanih penziona in socialnega zavarovanja.

Ohranimo delovna mesta!

Odkar je poslovodstvo Zveze slovenskih zadrug v Celovcu preko časopisov Kleine Zeitung in Našega tednika naznanilo javnosti, da bodo Zadruga v Bilčovsu zaprli, krožijo v Bilčovsu govornice, da bo Raiffeisen izgradila svojo bilčovsko postojanko v market. To potrjuje prepričanje, da bi bilo v bilčovskem okolišu dosti potenciala za vodenje zadrugne enote.

Kupci in člani Zadruga - saj ima večina obe enoti za eno in isto - so zbegani. Bilčovski zadrugni člani so podprli združitev domače zadruga s Šentjanžem in Kotmaro vasjo zato, ker so bili prepričani, da bo večja enota boljši ponudnik in da se bo z

racionalizacijo in strnjanim vodenjem izboljšala gospodarnost Zadruga. Nihče pa ni glasoval za združitev z namenom, da se bo Zadruga v Bilčovsu zaprla. V političnih centralah vključno z vod-

TRIBUNA BRALCEV

stvom Zveze slovenskih zadrug se veliko govori o gospodarski okrepitevi slovenske narodne skupnosti. Slovensko zadrugništvo bi bil tak temelj. Predvsem zaradi tega, ker naj bi gradilo na temelju samopomoči in solidarnosti članov.

Zato smo zelo prizadeti, ko opažamo preziranje najosnovnejših zadrugnih pravil s strani vodstva Zveze slovenskih zadrug. Občni zbor

Zadruga-Market Kotmara vas s poslovalnicama Bilčovs in Šentjanž in odbori niso sklenili nobenega zaprtja. Nasprotno, skupno se trudimo za utrditev in krepitev te naše ustanove.

Odločanje preko glav in mimo sklepov s strani Zveze je udarec za nas, ko se trudimo za preživetje slovenskega življa v občini, ki je po svoji gospodarski infrastrukturi itak že zastavljen.

Zadrugna blagovnica v Bilčovsu potrebuje nujno sodobno obnovo. Naša želja je, da se upoštevajo okoliščine in da se najde rešitev s prizadetimi v pristojnih gremijih.

Za EL-Bilčovs: Ingrid Zablatnik, Matevž Mischkulnig, mag. Štefan Schellander, Sigi Kolter

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10-19.00

Sreda, 18. 9. Glasbena sredo
Večerna 21.05-22.00 1. CD-plošča tria Terlep
„Zvočnost slovenskih pokrajin“

Četrtek, 19. 9. Rož - Podjuna - Zilja
Petek, 20. 9. Zvočno pismo

Sobota, 21. 9. Od pesmi do pesmi -
od srca do srca

Nedelja, 22. 9. 6.30-7.00 Dobro jutro
na Koroškem - duhovna misel: (J. Krištof)
18.10-18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 23. 9. Celibat in duhovniki

Torek 24. 9. Partnerski magazin

So matere (ali očetje), ki same vzgajajo otroke, preobremenjene?

Nedavno tega je Zvezno ministrstvo za delo in socialne zadeve v vrsti „Raziskovalna poročila iz socialne politike in delovnega trga / Forschungsberichte aus Sozial- und Arbeitsmarktpolitik“ izdalo novo poročilo o socialnem in delovnem položaju tako imenovanih samovzgojiteljev (AlleinerzieherInnen. Ein Bericht zu ihrer sozialen Lage und Erwerbssituation). Ta in ona izmed bralk zagotovo sama vzgaja otroke, poročilo pa bo zanimalo tudi druge matere, saj prikazuje težave, s katerimi se srečujejo družine z enim samim staršem.

Od 814.000 družin z otroci, ki so mlajši od 15 let, je sedmina (to je 112.000) takšnih, kjer matere živijo z otroci same. V zadnjih letih je naraslo število zunajzakonskih otrok na eni strani, na drugi pa tudi število ločitev. Družina po shemi F, oče, mati in dva otroka, je prišla iz mode. Tudi družbeni pogoji so danes drugačni kot so bili še pred nekaj desetletji: veliko število žensk je zaposlenih, partnerja se ob težavah lažje in hitreje razideta ipd.

Omenjena študija, kot rečeno, raziskuje v prvi vrsti živlensko in poklicno situacijo žensk, ki same vzgajajo

otroke. L. 1988 jih je bilo v Avstriji menda 103.000 (to število vključuje le tiste, ki imajo otroke, ki so mlajši od 15 let).

Avtorice poročila primerjajo matere, ki živijo same z otroci, s poročenimi materami (glede na zaposlitev, dohodek, podpore javnosti in druge ukrepe). Na razpolago so tudi razne tabele s statističnimi podatki, ter poročilo o možnostih za varstvo otrok med delovnim časom.

Tiste pa, ki od študije pričakujejo več podatkov o situaciji tako imenovanih „mami-otrok-družin“, pa bodo razočarane, ker se štu-

Vedno več staršev je prisiljenih, da svoje otroke vzgajajo sami

dija zadovoljuje s statističnim pregledom, manjkajo pa psihična raven, doživljanje mater, problemi, s katerimi se soočajo v svojem vsakdanjiku, možnosti reševanja teh problemov ipd.

Knjigo lahko naročite telefonsko pri Zveznem ministrstvu za delo in socialne zadeve, telefon: 0222 71100 6570 ali 6571.

Približno polovica od njih je samskih, 36% ločenih, 10% vdov, 9% pa takšnih, ki žive ločeno od partnerja, so pa še poročene.

16,1% žensk, ki živijo same z otroci, je v starostni dobi od 20 do 24 let, tri četrt vseh teh

žensk je zaposlenih, le 18% pa jih je delno zaposlenih.

Izsledki študije kažejo, da morajo te družine živeti z znatno nižjim dohodkom kot poročene ženske, tretjina jih mora izhajati z okrog 4.900 šilingov dohodka na osebo, to pa je že nekako na meji revščine.

Ta čas od javnosti še ni nobene podpore, ki bi pomagala izključno samovzgojiteljem. Edinole po rojstvu otroka lahko matere, ki živijo z dojenčkom same, ostanejo doma do tretjega rojstnega dneva otroka in v tem času prejema tudi socialno podporo če so bile prej zaposlene.

Med nami povedano

piše dr. Štefka Vavti

TREBA BO ŽIVETI Z NEVARNOSTMI!

V preteklih tednih so se kar vrstile vesti o nevarnostih, s katerimi je treba živeti: škodljive snovi v prehrani, s salmonelami okužena jajca in perutnina, ozon v zraku... prizadeva nas politična negotovost v sosednji Jugoslaviji in še več se bi dalo naštet.

Vse kaže, da se bomo ob koncu dvajsetega stoletja morali naučiti živeti z raznimi nevarnostmi, ki nam pretijo.

Pri tem pa me posebej prizadeva, da smo za marsikatero nevarnost odgovorni kar sami. To na primer v veliki meri velja za ozon v zraku, ki ga v prvi vrsti povzročajo škodljive snovi, ki se valijo iz izpuhov naše „svete krave“, avtomobila.

Vsi sicer dobro vemo, da nevarnosti povzročamo tudi sami, vendar pa smo preveč komodni, da bi naše ravnanje spremenili!

Kaj vse se bo moralo še zgoditi, da se bomo končno otesli nekaterih navad, da bomo začeli ukrepati?

Človek se vsega navadi – prav to mu po eni strani pomaga preživeti, po drugi pa ga bo ta samoobrambni mehanizem zagotovo še spravil (nekaj let prej) v grob!

Recimo da bi strupeni ozon učinkoval tako, da bi takoj, na licu mesta, hudo zboleli – zagotovo bi hitro začeli ukrepati. Ker pa škodljivost ni opazna na prvi pogled, ker je ne občutimo, ker v prvi vrsti prizadeva starejše ljudi in (tudi naše!) otroke in dojenčke, ker ne boli... nas tudi ne prizadeva.

Mi pač verjamemo le tisto, kar vidimo in čutimo na svoji koži!

Ima vaš otrok, če je bil popoldne na prostem, zvečer rdeče oči, kašlja, ga boli glava, je utrujen? Za vse te simptome je odgovoren ozon. Tudi na Koroškem smo v preteklih tednih večkrat že dosegli nevarno stopnjo ozona v zraku.

Se bomo torej jutri (ali popotrišnjem...) odpovedale avtomobilu, se na nakupe v mestu peljale s kolesom, avtobusom ali vlakom?

Pazite pri jajcih in perutnini!

Pri kuhanju še posebej pazite na higieno!

V preteklih tednih so se širile vesti, da je tako imenovane salmonelle (ki povzročajo težka obolenja prebavnih organov in v nekaterih primerih tudi smrt) najti v perutnini in surovih jajcih. Sicer je res, da še zdaleč niso okužena vsa jajca, tudi ne vsa perutnina, vendar pa so se salmonelle v zadnjih letih tudi pri nas tako razširile, da bo pri pripravi jedi treba več pozornosti. Lani je za to infekcijo v Avstriji umrlo deset oseb, zbolelo pa jih je kar 8.500. Nekateri strokovnjaki pa ocenjujejo, da je število obolenj celo desetkrat višje!

Kako bomo torej živele s to novo nevarnostjo?

Ministrstvo za zdravstvo priporoča, da se odpovemo vsakršni hrani, ki vsebuje surova jajca. Nevarna so torej mehko kuhana jajca, vsako surovo testo, ki vsebuje jajca, surove kreme z jajci, npr. tiramisu, sladoled, ki smo ga same pripravile iz surovih jajc ipd.

Ker je pogosto okužena tudi jajčna lupina, je treba pri kuhanju z jajci še posebej paziti na higieno. Enako velja za perutnino: na vsak način jo je treba dobro prepreči, kajti salmonelle ne preživijo temperature nad 75 stopinj Celzija.

Kadar surovo perutnino pripravljate za kuho, dobro umijte nože in posodo in pazite, da se z njo ne dotaknete drugih živil.

Če vam pri kuhanju ostane del surovega jajca, ga ne shranite, enako velja za paniro, ki ste jo uporabljale za dunajske (in druge) zrezke.

Salmonelle so posebno nevarne za otroke in starejše osebe, pa tudi za vse tiste, ki imajo iz kateregakoli vzroka prizadet imunski sistem.

Približno 72 ur po tem, ko ste se pri jedi inficirale s salmonelami, boste občutile prve simptome, kot so driska, mrzlica in bruhanje. V težjih primerih lahko odpovejo ledvice, včasih si salmonelle najdejo pot celo v krvni obtok, od koder prihajajo v možgane in druge organe. Tam lahko povzročijo hude infekcije in vnetja. V takih primerih pa je infekcija smrtno nevarna.

SAK je prevzel vodstvo!

Slovenski nogometaši so pretekli vikend igrali izredno uspešno. Ekipe Slovenskega atletskega kluba je z zmago 4:1 proti Lendorfu prevzela vodstvo v koroški ligi, moštvo iz Železne Kaple pa je podaljšalo svojo serijo uspehov in se po zmagi nad Kotmaro vasjo (4:1) povzpelo na vrh lestvice v spodnji ligi-vzhod. Zmagala pa sta tudi Bilčovs in Sele, Šmihelčani pa so na tujem igrali neodločeno.

Moštvo trenerja igralca dr. Ivana Ramšaka je v nedeljo v Trnji vasi pred 400 gledalci izkoristilo priložnost in je prevzelo vodstvo, potem ko je doslej vodil Treibach v soboto izgubil proti WAC kar z 1:4. SAK je ugnal predzadnjega na lestvici, Lendorf, s 4:1.

Sicer se je tekma začela s presenečenjem, saj so gostje iz zgornje

Koroške dali prvi gol, po najkasneje 20 minutah pa je bilo jasno, kdo je gospodar na igrišču. Manfred Hober je najprej s silovitim strelom izenačil, le nekaj minut kasneje pa je trener dr. Ivan Ramšak s strelom iz razdalje približno 25 metrov poskrbel za vodstvo domačinov. Sledila je vrsta priložnosti za povišanje vodstva, toda Hober je pred polčasom zadel le vratnico, takoj po začetku drugega polčasa pa celo zgrešil podarjeno enajstmetrovko.

Dokončno zmago SAK je zagotovil legionar Bradžanović v 52. minuti, ko je lepo solo-akcijo zaključil z golom. Četrty zadetek je dal Marjan Sadjak s strelom s kakih 16 metrov.

Kljub visoki zmagi je tekma bila le povprečna, saj je bil nasprotnik za razred slabši, napadali SAK pa pravi

mojstri v zapravljanju dodatnih stodontnih možnosti. Negativni višek tekme pa je bila izključitev Manfreda Hoberja ter igralca Lendorfa Krajnza, ki sta medsebojni dvoboj zaključila z „nešportnim vedenjem“.

Slovenske nogometaše čaka prihodnji vikend težka tekma v Lienzu, teden navrh pa gostuje v Trnji vasi ekipa iz Treibacha – z Marjanom Velikom.

Pozitivno presenečenje v spodnji ligi-vzhod je slej ko prej ekipa trenerja Jožeta Fere. Novinec iz Železne Kaple je v nedeljo prepričljivo ugnal drugega novince v ligi, Kotmaro vas, s 4:1. Baloch in Kukovica sta že v prvem polčasu poskrbela za vodstvo domačinov, Kucher in Köck pa sta v drugem polčasu povišala rezultat in s tem svojim moštvom zagotovila

prvo mesto na lestvici, skupaj z moštvom iz Žrelca. Obe moštvi imata 11 točk, isto število zadetkov ter isto gol-diferenco (15:5). Zmagala pa je tudi ekipa iz Bilčovsa. Quantschnig je dvakrat zatresel mrežo Mostiča in tako poskrbel za pomembno zmago (2:1).

Ivan Lukan

Manfred Hober: z lepim golom izenačil tekmo (1:1), zgrešil 11-metrovko, izključen zaradi nešportnega vedenja

Selani na 3. mestu

V 1. razredu D je Šmihel igral proti Rudi in osvojil dragoceno točko, v 2. razredu E pa so Selani na tujem premagali celovški HSV s 4:2 in se uvrstili na dobro tretje mesto na lestvici, le točko za prvim!

NOGOMETNO OGLEDALO

SAK - Lendorf 4 : 1 (2 : 1)

Trnja vas, 400 gledalcev, sodnik Aichholzer (brez napak); **postava SAK: Preschern; Pappeler, F. Sadjak (48. Kert), Čertov, M. Sadjak; Ramšak, Galo, Bradžanović; Blažej, Lippusch, Hober. Gole za SAK: Hober (16.), Ramšak (21.), Bradžanović (52.), M. Sadjak (83.). Rdeči karton: Hober (71.).**

Klopinj - Pliberk 1 : 2 (0 : 0)

Kamen, 600 gledalcev, sodnik Rupitsch (dober); **postava Pliberka: Jesse; Wuntschek, Stauer, Habernig, Lopinsky; Urnik, Dlopst, Knauer (60. Hutter), Wölbl; Hober, Vidović (80. Seebacher). Gola za Pliberk: Dlopst (78.), Urnik (85.). Ostali rezultati: ASK Celovec - Wietersdorf 0 : 4, Matrei - ATSV Wolfsberg 1 : 1, WAC - Treibach 4 : 1, Breže - Mölltal 4 : 1, VSV/Beljak - Rapid Lienz 2 : 0, FC Šentvid - Trg 2 : 0.**

Bilčovs - Mostič 2 : 1 (1 : 1)

Potok, 280 gledalcev, sodnik Wieser (malenkosten); **postava Bilčovsa: Katnik; Rauter, Schlemitz, Schellander, J. Kuess; Weichboth, Partl, Schaunig (46. Hartl), W. Kuess; Fischer (75. Krainer), Quantschnig. Gola za Bilčovs: Quantschnig (27., 75.).**

Železna Kapla - Kotmara vas 4 : 1 (2 : 1)

Železna Kapla, 200 gledalcev, sodnik Janesch (dober); **postava Železne Kaple: Rus; Kukovica, Ošina, Grubelnig, Köck; Reinwald, Rozman, Baloh, Wichar; Kucher (74. Germadnik), Jenschatz. Gole za Železno Kaplo: Baloh (20.), Kukovica (37.), Kucher (59.), Köck (69.) Ostali rezultati: ASV Celovec - St. Leonhard 2 : 2, Liebenfels - Žitara vas 2 : 2, Oberglan - Velikovec 1 : 1, Vetrinj - ATUS Borovlje 1 : 1, Šentandraž - Žrelec 1 : 1.**

Rezultati 1. razreda D:

Grebini - Dobrla vas 0 : 2, Ruda - Šmihel 1 : 1, St. Stefan/L. - Globasnica 0 : 0, Galicija - St. Michael/L. 1 : 3, Metlova - Frantschach 1 : 1, Labot - Šmarjeta 2 : 3, Reichenfels - Šentpavel 1 : 1.

Koroška liga

1. SAK	8 4 4 0	18:4	12
2. Treibach	8 5 2 1	15:9	12
3. Wietersdorf	8 4 2 2	11:8	10
4. Rapid Lienz	8 4 2 2	8:7	10
5. WAC	8 3 3 2	14:7	9
6. Breže	8 4 1 3	15:11	9
7. Pliberk	8 3 3 2	9:7	9
8. FC Šentvid	8 4 1 3	9:8	9
9. Matrei	8 1 6 1	7:6	8
10. Trg	8 3 2 3	7:7	8
11. ASK Celovec	8 2 4 2	7:10	8
12. ATSV Wolfsberg	8 1 5 2	9:13	7
13. VSV/Beljak	8 2 3 3	6:10	7
14. Mölltal	8 1 2 5	5:13	4
15. Klopinj	8 0 3 5	6:12	3
16. Lendorf	8 1 1 6	4:18	3

Spodnja liga-vzhod

1. Žrelec	7 4 3 0	15:5	11
2. Železna Kapla	7 4 3 0	15:5	11
3. Velikovec	7 4 2 1	11:5	10
4. Vetrinj	7 3 3 1	9:8	9
5. Bilčovs	7 2 4 1	7:7	8
6. ASV Celovec	7 1 5 1	14:17	7
7. Kotmara vas	7 3 0 4	13:12	6
8. Žitara vas	7 2 2 3	10:11	6
9. Šentandraž	7 1 4 2	8:9	6
10. ATUS Borovlje	7 2 2 3	8:9	6
11. St. Leonhard	7 2 3 2	8:14	6
12. Mostič	7 1 3 3	10:12	5
13. Liebenfels	7 1 2 4	6:13	4
14. Oberglan	7 0 3 4	6:13	3

1. razred D

1. Dobrla vas	7 4 3 0	22:9	11
2. St. Michael/Lav.	7 4 2 1	17:6	10
3. Metlova	7 3 3 1	14:7	9
4. Ruda	7 3 2 2	11:7	8
5. Šmihel	7 2 4 1	13:10	8
6. Globasnica	7 3 2 2	9:7	8
7. Šentpavel	7 2 4 1	11:10	8
8. Šmarjeta	7 2 4 1	7:7	8
9. Frantschach	7 2 3 2	11:12	7
10. St. Stefan/L.	6 1 4 1	5:7	6
11. Grebinj	6 1 3 2	6:10	5
12. Galicija	7 0 3 4	3:11	3
13. Reichenfels	7 1 1 5	9:19	3
14. Labot	7 0 2 5	8:24	2

2. razred E

1. Kriva vrba	7 5 2 0	15:7	12
2. Pošta	7 5 1 1	23:7	11
3. Sele	7 5 1 1	14:8	11
4. Poreče	7 3 3 1	13:4	9
5. Golovica	7 3 3 1	13:5	9
6. Žihpolje	7 4 1 2	14:9	9
7. Heeresportv.	7 3 2 2	18:10	8
8. DSG/Borovlje	7 3 2 2	12:6	8
9. Donava	7 3 2 2	15:12	8
10. Dholica	7 2 1 4	7:14	5
11. Bistrica	7 1 1 5	7:12	3
12. Uršla gora	7 0 3 4	9:23	3
13. Grabštanj	7 0 2 5	5:17	2
14. Welzenegg	7 0 0 7	6:37	0

Selani sodijo med favorite

Namiznoteniška sekcija DSG Sele želi letos očitno navezati na uspehe prejšnjih let. V koroški ligi sicer ne tekmuje več nobena ekipa, zato pa bo letošnja ekipa v 1. razredu izredno močna. Selanoma Mirku in Marti Oraže so se pridružili namreč še kapelški bratje Franc-Jozef, Zdravko in Marko Smrtnik, skupno z legionarjema Tonetom Becem in Tonetom Korenjakom pa sodijo Selani tako med najmočnejše izzivalce favorizirane mlade ekipe ATSV Wolfsberg.

V tretjem razredu-vzhod bodo Selani z Aleksandrom Makom in Pavlom Olipom gotovo med prvimi na lestvici, medtem ko so se igralci NTK Bilčovs

odločili, da skušajo letos z dvema izenačenima ekipama nastopati v tretjem razredu-sredina. Obe ekipi imata približno enake možnosti. Odločilna pa bo morda že tekma, na kateri se bosta pomerili v bilčovski ljudski šoli v četrtek

ob 20. uri obe moštvi. Seveda pa bodo letos nastopile tudi ženske: Selanke spadajo v koroški ligi med favorite za naslov. Zanje bo odločilnega pomena, s katero ekipo bo nastopal Beljak, ki tekmuje sicer v državni A-ligi.

Franc-Jozef in Zdravko Smrtnik zdaj v Selah

ŠAHOVSKA RUBRIKA

ureja: Silvo Kovač

V Bruslju so se pričeli četrtfinalni dvoboji kandidatov za izzivalca svetovnega šahovskega prvaka Garija Kasparova. Kandidati bodo dvoboje odigrali v osmih partijah. Pari so naslednji: Timman (Nizozemska) - Korčnoj (Švica), Short (Anglija) - Gelfand (SZ), Anand (Indija) - Karpov (SZ) in Ivančuk (SZ) - Jusupov (SZ).

Že v prvem kolu je za presenečenje poskrbel mladi sovjetski velemejster Gelfand (ta je v osminfinalu po podaljšku izločil jugoslovanskega velemejstra Nikolića), ki je s črnimi figurami v miniaturni partiji premagal ang. velemejstra M. Shorta.

Oglejmo si potek te zanimive in poučne partije. **SHORT - GELFAND** (Bruselj - avgust 1991), (Siciljanska obramba)

4:c4 c5 2.Sf3 d6 3.d4 cd4 4.Sd4: Sf6 5.Sc3 a6 Nastala je poznana ostra Najdorfova varianta sici-

ljanke. Beli ima sedaj možnost različnih nadaljevanj kot so: 6.Lg5, 6.Le3, 6.Lc4, 6.Le2, 6.g3, vendar izbere bolj redko nadaljevanje **6.f4**, ki takoj teži k odprtju f linije in igri na kraljevem krilu, medtem ko bo črni poizkušal s proti igro na damskem krilu.

6...Dc7 7.Le2 Pogosteje igrajo beli 7.Ld3 z obrambo točke e4 **7...e5 8.Sb3 b5** Po potezi e5 črni že pripravlja proti igro na damskem krilu in v središču.

9.0-0 Lb7 10.Dd3 Dama mora v obrambo točke e4, kar dokazuje netočno igro Shorta v otvoritvi. V igri varianti sicilijanke

dama pogosto potuje preko polja e4 na g3 ali h4 in deluje na črno rokadno postavo.

10...Sbd7 11.a3 Le7 12.g4?! ef4! Po ostrem nadaljevanju belega 12.g4 se je črni pravilno odločil za razbremenitev napetosti v sre-

dišču in tako onemogočil belemu kmečki juriš, ki bi lahko nastal po napredovanju kmeta f5 in g5.

13.Lf4: Za igrano potezo je Short razmišljal kar 40 minut, vendar mu pozicija ni omogočala boljšega nadaljevanja. Na 13.g5 sledi 13...Sc5! z odlično igro črne-ga.

13...Se5 14.Le5: de5 15.g5 Sd7 16.h4?! Črni se je z menjavami rešil vseh slabosti, ki jih ima običajno črni v siciljanski obrambi: zaostal kmet na polju d6, kontrola polja c5 - in izsilil se novo slabitev bele pozicije, ki je nastala po potezi h4.

16...0-0 Gelfand enostavno rokira in v igro vpleta nove, sveže moči. Beli nima dobrega načrta za nadaljevanje napada na kraljevo krilo.

17.Sd5 Ld5: 18.ed5 c4! (Glej diagram!) Enostavna, vendar učinkovita poteza, ki jo je beli zagotovo podcenjeval. V oslabljen beli tabor sedaj prihaja črna dama, ki ob podpori ostalih figur že spleta obroč belemu kralju in pasivnim belim figuram.

19.De4: Na 19.Dh3 sledi 19...Sb6 in črni osvoji kmeta.

19...Dg3+ 20.Dg2 Dh4: Beli kmetje so lahek plen črnih figur. Belemu ni več pomoči. **21.Tad1 Lg5: 22.Td3 Tac8 23.Tf5 h6 24.Sd2 Se5!** in pred nadaljnimi materialnimi izgubami se je beli vdal!

Partija je lep primer, kako se s črnimi figurami kaznuje preveč agresivna igra belega v siciljanski obrambi!